

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscripte nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNTURI:
la Viena la N. Duker Nachf.,
Ruz. Augenföld & Emeric Nachf.,
Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf. Anton Ooppelik,
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colônă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
ni și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare.
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un esemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 49.

Brașov, Sâmbătă 3 (16) Martie.

1901.

Englesii și Burii.

S'a scris mult în zilele din urmă despre negocierile dintre comandantul oștirilor engleze din Africa de sud și comandantul rămășițelor oștirii Burilor, generalul Botha. Mai întâi a fost primită această știre cu neîncredere de către opinia publică europeană, fiindcă era însoțită de observarea, că se tratăză de capitularea comădei Burilor. Mai târziu însă ea s'a adevărit și s'a constat, că, pentru-ca să pôtă urma în liniște negocierile, s'a încheiat între lordul Kitchener și Botha un armistițiu.

Despre rezultatul conferențelor dintre acești doi comandanți s'au răspândit asemenea diferite faime, până adî însă nu se știe nimic pozitiv. Nu se cunosc nici condițiunile, ce le cer Englesii Burilor și nu se știe nici aceea, decă generalul Botha negociază numai în numele său și a trupelor ce-i sunt direct subordonate sau că conferăză cu Kitchener ca reprezentant al întregului popor bur.

În ședința de Marți a Camerei comunelor, guvernul engles a fost interpelat despre negocierile cu Botha dăr ministru Balfour răspunde, că nu e în pozițiune de a face Camerei o comunicare în privința acăsta. Tot ce se știe dăr său mai bine dîs se crede a se ști, este întemeiat până acuma numai pe sciri private, ce le primesc diarele de frunte engleze din Africa de sud.

Din aceste rapôrte, dăr mai mult încă din întręga atitudine a cercurilor oficiale engleze reese, că în adevăr e vorba de-o încercare serioasă de-a face sfârșit războiului prin încheierea păcii între Anglia și Transvaal. Așa se comentăză și o depeșă mai nouă, ce a sosit din Londra cu data de 13 Martie, în care se dîce, că s'a conchemat în totă graba un

consiliu de miniștri estra-ordinar, care se va ocupa și de mersul negocierilor între lordul Kitchener și Botha.

Încât pentru Burii nu mai este de lipsă a-se spune, că, după luptele gigantice, piine de abnegare și de jertfe, carî durăză acum timp de peste un an și jumătate, ei nu pot decăt să dorăscă grabnica încheiere a unei păci onorabile, va să dîcă nu umilitore și nu prea asupritore. Nu începe îndoială, că Burii ar mai puté să continue războiul în modul de până acum încă un timp ore-care causând Englesilor mari pagube, însă fără speranță de-a schimba sorții războiului în favorul lor.

Ear în ce privește pe Englesii jertfele colosale, ce ia costat acest războiu crâncen, prin care și-au atras numai antipații și n'au secerat vre-o gloriă, sunt și ei deja foarte obosiți și sătui de atâta hărțuélă. Lucru firesc decî, că ei doresc adî pôte mai mult ca Burii de-a pune capăt vărșării de sânge din Africa de sud. Și în timpul din urmă au început să înțelégă și cercurile conducătore engleze, că nu pot să ducă prea departe consecențele fatale ale anexării proclamate, vrînd a subjugă necondiționat pe Burii, ci că totuși trebuie să se gândăscă la modalitatea încheierei unei păci mai umane.

Dispozițiunea există dăr pentru curmarea inimicițiilor și este numai întrebarea, carî vor fi condițiunile și decă nu vor fi prea aspre, ca Burii să le pôtă primi. Mai departe atâră mult, cum am dîs, și dela aceea, decă generalul Botha se simte împuternicit orî nu a trata în numele poporului bur.

Scirile ce le aducem mai jos pun în perspectivă condițiuni mai moderate din partea englesă, între carî una din cele mai de căpeteniă este amnestia generală.

Tot-odată însă se anunță din Bruxela, că Președintele Krüger a declarat, că nu participă la negocierile de pace ale lui Botha cu Kitchener și că nu i-a dat acestuia în privința acăsta nici o directivă.

Nu șcim cum să ne esplicăm acăsta, dăr, decă este să tragem o concluziune din toate, ajungem la rezultatul, că cea mai mare probabilitate este pentru apropiata încheiere a păcii.

Și-au pierdut răbdarea. Am amintit ieri despre combinațiile, ce se fac în cercurile parlamentare din Budapesta cu privire la viitoarele alegeri dietale. Motiv la aceste combinații a dat faptul, că ministru-președinte Szell a făcut propunerea de-a se alege membrii în comisiunea cvotei ungare, dăr în același timp n'a făcut nici un fel de propunere privitor la alegerea membrilor delegațiunei ungare. Din împrejurarea acăsta din urmă se conchide ca ceva foarte plausibil, că întrunirea delegațiunilor va rămâne până la toamnă, adecă delegațiunea ungară ar fi să fiă alăasă de viitoră dietă. Nesiguranta și îndoiéla i-a cuprins așa de tare pe „patrioți“, încât încep a-și pierde răbdarea.

„Magyarország“, despre care nu se pôte dîce, că ar fi adversar al lui Szell, publică sub titlul „cerem lămurire“ un articol la adresa lui Coloman Szell, invitându-l să se pronunțe asupra termenului alegerilor dietale și dîce: „Nesiguranta de adî crează neliniște și un grad ore-care de nervositate. Țera se simte espusă la două eventualități rele. Una din acestea e, că va fi surprinsă prin fixarea fără de veste a alegerilor; alta e, că mișcările electorale și de cortășire se vor continua timp foarte îndelungat și vor ține țera într'o neliniște mai mult decăt păgubitoare... Ar face decî foarte bine guvernul, decăr a clarifica acum țera asupra intențiunilor sale față cu alegerile... Țera pôte chiar să pretindă acăsta dela guvern... Țera vré să fiă orientată, fiindcă voesce să se facă alegeri în ordine, normale și curate“...

Nu credem, ca apelul acesta să-l determine pe Szell a-și da cărțile pe față. Este de ocamdată în interesul său bine priceput să tacă și să mai țină cât-va timp „lumea maghiară“ în amestélă și neorientată.

Episcopii și autonomia catolică.

Dăm adî în resumat răspunsul episcopatului catolic la elaboratul comisiunei de 27 a congresului romano-catolic. Ca și statul așa și episcopatul stabilește principiul, că el încă are neapărată necesitate și drept la organe proprii, la averile bisericesci și la instituturile culturale. Pornind din punctul acesta de vedere, episcopatul reclamă pentru sine toate fondurile și fundațiunile, bunurile și școlile și lasă autonomiei la administrarea acestora numai rol de cooperare, nici-decăt însă rol decisiv și de dispunere. Dăr să vedem cum își desfășură el aceste postulate:

Majestatea Sa n'a aprobat lucrările congresului din 1871. Causa s'a arătat în deciziunea regescă din 1895, care a îndrumat din nou congresul să ia spre nouă dezbateră și cumpănire proiectul desbătut, ținînd strict sémă de raporturile schimbate în ceea-ce privește drepturile patronatului suprem și de organismul bisericeii.

Colegiul episcopilor ar dori să se înființeze autonomia după modelul celei din Ardeal; el însă accentuăză firm, că autonomia intrădă este numai un organ de ajutorare a colegiului episcopilor, care însă nu pôte dismembra puterea deplină episcopescă nici în administrarea averilor, nici pe terenul instrucțiunei.

Răspunsul stabilește apoi principiul, că de ceroul de influență inalienabil al bisericeii nu se țîn numai afacerile bisericesci în sens strict luat, adecă dogmatica și morala, crescerea de proști și disciplina, ci și afacerile bisericesci cu caracter lumen. Biserica, fiind o societate, care nu-i din lumea acăsta, dăr care lucrăză în lume, are lipsă — spre realizarea scopurilor

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Curier parisian.

IV.

Din pragul unui veac.

(Urmare.)

S'a spus de-atâtea ori, că n'avem o literatură națională. De sigur, că n'avem, dăr avem un început în poeziile lui Coșbuc și în prosa lui Slavici. Mă îndoiesc însă, decă vre-o dată vom avé continuarea acestui început strălucit și cred împotriva, că operele acestor doi scriitori vor rămâne singuratic în literatura noastră. Influența lor — mai ales a lui Coșbuc — e de nețagăduit, dăr ea e numai indirectă. Scierile lor au adus sănătate și vînjoși în literatura noastră, genul lor însă nu va puté străbate. Suntem încă prea străbătuți de dragoste națională, ca să nu gustăm în întregimea ei frumuseț-a acestei arte atât de senine în simplitatea ei, dăr suntem deja prea cosmopoliți, ca să ne mulțămim numai cu atâta.

Acăsta a simțit-o Delavrancea, care pe

de-o parte avea o admirațiă nemărginită pentru modestul „culegător tipograf“ al „Legendelor său basmelor romăue“, pe de alta însă, — el însuși orășan de nascere și trăit în Paris, — în sufletul lui de artist se frământau probleme mai mari, carî îl chemau spre literatura apusului. Decă ce-tim cu luare aminte volumurile *Sultânica* și *Trubadurul*, vom găsi o frasă croită franțuzesce dintr'o pănură țesută la țera. El și-a îmbrăcat gândirea sa, care nu se deosebia dea unui Maupassant său Anatole France, într'o hairă, care nu se deosebia de-a lui Ispirescu. Mai târziu, în *Parasiti* și mai ales în *Intre vis și viață*, când amîndouă aceste influențe au devenit mai puțin marcate și au început să se impace, pe când credeam, că Eminescu al prosei romăne s'a născut, Delavrancea n'a mai scris.

Mai încet, dăr mai sigur în mersul său e *Vlăhuța*. *Vlăhuța* e singurul la noi, care nu s'a abătut dela calea lui. El a sciut aduna într'un volumăș nisce versuri, carî l'au ridicat alături de Eminescu. Și când darul poeziei a început să se micșoreze la el, a început să scrie prosă, nelăsând să se izidăscă nici o senzațiă sufletescă, nelăsând să se părădă nici un avânt artistic.

Prosa acăsta la început era nesigură, cuprindea defectele unui poet, care scrie fără ritm și fără rimă și defectele unui scriitor influențat de literatura străină. Dăr încetul cu încetul *Vlăhuța* se lapedă de toate aceste neajunsuri, prosa lui se rotunșese, se închegă și în „Clipele de liniște“ găsim „Socotela“ și alte romane, carî sunt desăvârșite ca formă. Ca fond, țeraul lui *Vlăhuța*, ca și al lui Caragiale, pôte nu e atât de adevărat ca al lui Slavici, pôte e ceva pré Rus, pré asămuitor țeranilor lui Turghenieff, dăr nu încetăză cu toate acestea de-a fi țeraul român. Eu sunt convins, că *Vlăhuța* nu ne-a dat încă cel mai mare op al său.

Între scriitorii tineri, *Ioan Adam* se ridică asupra celorlalți. În două volume publicate de curînd n'a dat o sémă de romane destul de remarcabile. Dăr în *Adam* se intrupăză toate păcatele prosatorilor noștri, carî n'au priceput importanța lui *Créngă* și a lui *Ispirescu*. Căci decă e încontestabil că scierile acestora sunt o comoră de limbă, din care multe generații vor avé să desgrăpe frumuseți, nu-i mai puțin adevărat, că aceste diamante, pe carî și lea adunat grămadă, trebuie alese, cioplite și așezate în cadrul de aur, care

li-se cuvine, pentru-ca să devină într'adevăr pietrii scumpe.

Dăr *Adam* a mers pe drumul pe care începuse *Delavrancea*. Fiind el însuși copil din mamă moldovencă, el nu a trebuit să învețe limba poporului din sorierile celor doi poeți țerani, ci o învățase din prunoiă. Și acăsta limbă el o scrie, căutând să introducă toate provincialismele, toate barbarismele și onomatopeele dialectului său. El a cercat să-l intrăcă pe *Créngă*. Dăr precum nu poți să duci mai departe colorismul lui *Böcklin*, fără să ajungi a da o disarmonie superătore de colorii, tot așa nu poți să îl intrăci pe *Créngă*, fără să se devii neînțeleș în scierile tale. Nuvelele lui *Adam* sunt de valoare aprôpe numai pentru filologi.

Nu în felul acesta se îmbogățesce o limbă, căci nu ajunge să iai dicționarul limbei noastre în mână, pentru-ca să poți vorbi și scrie romănesce.

Sunt cuvinte, carî le auți o singură dată și îți rămân viața întręgă în minte și sunt altele carî le auți de decî de ori fără să le asimilezi tesaurului lexical de care dispui. Pricina e simplă. Cele dintăi sunt proprii, esprimă o nuanță de sens pentru-

sale — ca și statul de organe proprii, de avere și institute și e îndreptățită a-le avé. Din momentul ce biserica și le-a însușit și aplicat scopurilor ce urmăresce, ele *primesc caracter bisericesc și aparțin astfel inspecțiunii unitare și indivisibile a episcopilor.*

Preține prin urmare colegiul episcopilor pentru biserică toate fundațiunile, bunurile și școlile și la administrarea acestora nu dă autonomiei decât rol de cooperare, ajutorare, nici-decât însă drept decisiv și de dispunere.

Autonomia — ȳice mai departe răspunsul — nu pöte să desapröbe pe episcop, pöte numai să-l ajute. Peste tot în diecese nu se pot înființa senatö eparchiale, fiindcă acestea ar împărți în două guvernarea diecesană și nu s'ar puté aduce în consonanță cu principiile catolicismului fondate pe unitate și pe baze hierarhice. Numai în organismul comunităților bisericesci și în autonomia regnicolară are îndreptățire conlucrarea credincioșilor.

La conferirea beneficiilor mai mari n'are episcopatul nimic contra de a-se asculta părerea primatului, a episcopilor și a *cător-va mireni.*

Așa-dér elaboratul comisiei de 27 și în general cauza autonomiei ar fi ajuns între două pietrii de möră: rezistența guvernului, care reprezintă interesele statului și ale patronului suprem, și voința neînduplecată a episcopatului, care nu cedeză apröpe nimic din drepturile și prerogativele sale. Decă congresul catolic unguresc vré să înființeze aveau autonomia, el va trebui să se acomodeze punctelor de vedere exprimate de guvern și episcopat, altfel opera lui se va zădărnici éráși de ocamdată.

Din Bucovina.

Cestiunea gimnasiilor.

Intr'unul din numerii trecuți am reproduc un articol al ȳiarului „*Desșteptarea*“ din Cernăuți privitor la cestiunea gimnasiilor. Numita föie își continuă într'un articol mai nou espunerile sale, arătând asupra pericolului, ce amenință limba și naționalitatea școlarilor români din gimnasiul cernăuțean cu clase paralele române și germane, în urma contactului cu elementele periculoase. În consecință „*Desșteptarea*“ apeléză la conducătorii români naționali din Bucovina să aperse cu totă căldura cauza învățământului românesc și stabilesc următoarele puncte de cereri pe deplin justificate:

Decă trebuie însă despărțite numai decăt (?) clasele paralele române și pe lângă ele încă alte patru clase germane, atunci cerem deocamdată:

care nu cunoscöeai espresia, cele din urmă le poți înlocui ușor cu alte sinonime, pe cari le posești. Cel puțin ȳi-se pare, că le posești. Căci într'adevăr sinonime nu există într'o limbă. O nuanță de sens cât de mică e tot-déuna între două cuvinte cu același înțeles.

Scritörul, care-și pricepe meseria, când va introduce un cuvânt popular în scrierile sale, îl va băga într'o frasă, din care reiese chiar această nuanță de sens propriu cuvântului și ȳinându-l astfel în cadrul, care i-se cuvine și care-l cere, face ca să-l ȳi minte cetindul-o singură dată. Decă cetitorul e și scriitor, el îl va primi și întrebunța în scrierile lui, așa că vorba această va prinde rădăcini și va deveni o pörție a tezaurului comun de limbă pe care o va îmbogăți. Numai așa și nu aruncând d'avalma cuvinte dialectice, adeseori urite și neespressive, în locul celor frumoase și potrivite, se va puté îmbogăți limba noastră literară, se va puté trage folos din scrierile marilor Créngă și Inspirescu.

(Va urma.)

1) Să se creeze un gimnasiu nou cu un director propriu român;

2) Să zidescă statul un edificiu nou la loc potrivit și coréspondător pentru acest gimnasiu;

3) Gimnasiul nou să fiă dotat din partea statului din capul locului cu acea sumă de bani, care este necesară pentru a puté procura toate mijlocele necesare de instrucțiune;

4) Să nu se despărțescă de gimnasiul superior vechi patru clase paralele române și alte 4 clase germane, tot inferiöre, ca apoi, după terminarea clasei a patra să se reîntörcă éráși cu toții la gimnasiul superior, devenit pur german, mărind astfel în doi clasele superiöre ale acestui institut; ci să se despărțescă de gimnasiul cel vechi numai cele patru clase române, cari vor forma cele patru clase inferiöre al gimnasiului nou, și lângă aceste să se înființeze succesiv ca continuare alte patru clase noué, însă superiöre, dela cvinta până la octava, în cari să între acei elevi, cari au cercetat clasele române inferiöre dela acest gimnasiu nou; astfel, că după absolvirea clasei a patra nu vor trebui să umble pribegii și cerșind, ci își vor urma studiile în clasele superiöre ale aceluiași gimnasiu, terminându și tot la el studiile gimnasiale prin prestarea examenului de maturitate; la acest gimnasiu se va introduce apoi, după cum se și proiecteză la timpul său, ca latina clasică să fiă predată până în clasa a șésea în limba de instrucțiune română.

Aceste sunt deocamdată cererile noastre juste în fața pericolului, ce ne amenință. Le-am spus aici, ca să scie forurile competente, ce dorim după drept, și basăți pe legile fundamentale de stat. Iee-le decă în considerare și implinescă-le cât de curând.

Conducătorilor noștri naționali li-am pus la dispoziția materialul cuvenit, și față de împilatul nostru popor ne-am implinit cu sânteniă datorința ce o avem.

Vom veghia însă, ca o sentinelă tréză și conșcie de datorința sa și în viitor, și la cas de nevoie éráși vom da semnalul de alarmă.

Din „Reichsrath“.

Ministrul pentru apărarea țării, contele *Welsersheimb* s'a pronunțat tot în ședința de Marți în modul următor asupra „*cestiunei duzelor*“:

Am vorbit deja în comisiune despre pacostea duelului. Am ȳis acolo, că nu numai biserica și statul s'au întors cu cele mai stricte pedepse contra acestei pacoste, ci că și cei mai mari belidueli au fost contrari declarați ai duelului. Am mai ȳis, că membrii armatei n'au nevoie, ca purtători ai uniformei militare, de a-și dovedi tot-mai la asemeni ocașii curajul lor, pentru-că acesta este cea mai primitivă presupunere a implinirii datoriei noastre și noi nu suntem meniți să purtăm unul contra altuia armele noastre, cari au să servescă unor scopuri mai înalte, mai nobile.

Eu cred că de aici nimeni nu va deduce că am luat în apărare duelul.

Am mai dovedit, că în privința *formală* nu e nici un contrast între prescrierile asupra procedurii în ale consiliului de onöre și între legile penale, de örece în prescrierile acele nici vorbă nu este de duel. Procedura consiliului de onöre este că pe toți îi trage la răspundere, cari nu se pörta cuvinčios, și că printr'asta multe nu se întâmplă, cari altă dată se întâmplau mai adeseori.

Am arătat experiența mea, după care odinöră duelurile erau mult mai dese ca astăzi — o sciu din tinerețele mele — și, decă ele aȳi fac mult mai mare șvon, această vine de acolo, că în vremea vechiă domnea principiul de a nu se vorbi niciodată despre dueluri.

Pe atunci nu puteai să afii nimic. Duelul era o afacere de onöre și chiar comandantul de regiment, atotputernicul, care toate trebuie să le scie, afla numai câte odată dela medicul regimentului în

taină, ce fel era catarul respectivului pe care i-l scie în atestatul său medical.

Dér astăzi fiă-care duel se tracteză ca obiect al publicității și se face mare șvon cu el. Nu iau în nume de réu ȳiarelor, că discută cestiunea. Din contră apelez la toți de-a contribui pentru combaterea relor.

Astăzi însă onörea nu-și găsesce scut de ajuns în legi și în societate și decă caută omul scut la tribunale, atunci onörea prin modul pertractării judecătöresci adese-ori se păgubesc și mai mult, pe când ofensătorul scapă c'o pedepsă minimală seu c'o achitare.

Societatea de regulă, când unul este ofensat, își îndreptă atențiunea ei asupra ofensatului și așteptă să vadă, ce va face el ca să-și apere onörea, în loc ca să se îndrepteze contra ofensătorului.

Aceste aparițiuni nu pot fi ușor combătute. E de lipsă pentru a-le combate o muncă îndelungată și despre această am voit eu să vorbesc. Din cele ce am spus însă nimeni nu va puté conchide, că am vrut să apăr duelul...

Sciri din România.

D. Titu Maiorescu și-a dat demisiunea din profesor universitar cerënd regularea sa la pensia de 1 Aprilie. După regularea drepturilor la pensia d-sa nu va mai funcționa ca profesor.

D. ministru-președinte Sturdza a comunicat tuturor candidaților la primărie, că aceia, cari vor fi aleși în Cameră și Senat, nu vor mai puté fi și primari. D. ministru Aurelian le a comunicat același lucru spunënd, că nu va tolera pe nici un deputat ori senator să fiă primar.

„*Epoca*“ este informată că ministerul de rășboi, în timpul guvernului conservator, a făcut o comandă la fabrica Krupp de 32 de obuziere de câmp calibru 120. Aceste tunuri vor fi provödate cu afet avënd sapă mobilă și frin Beleville, spre a fi cu tragere repede. Această comandă a fost făcută de d. general Lahovari în luna Ianuarie.

„*Adevărul*“, anunță că pe ȳia de 1 Aprilie se va licenția o treime din efectivul trupei permanente. Nu ar rămâne astfel în casarme, în afară de gărđile trebuinčioase, decăt numai recruții. Scirea această însă nu este confirmată de foile oficiale.

Marți s'era, în urma atacului de apoplexie, *Alexandru Urchiă*, profesor și decan la facultatea de drept din Iași, a încetat din viața.

La Tulcea s'a instituit un comitet pentru a-se ridica un bust în acel oraș decedatului Ioan *Nenișescu*, fost prefect al jud. Tulcea. Comitetul a și autorizat pe sculptorul Bălăcescu, autorul monumentelor din Tulcea, a studia un plan pentru facerea acestui bust, care se va inaugura tot în aceeași ȳi cu cele două monumente mari.

D-ra Ag. Bărsescu va juca în stațiunea această încă de trei ori la Teatrul Național Sămbătă în „*Fiul Pădurilor*“; Duminecă, ȳua, în „*Maria Stuart*“; și Lună în „*Maria Magdalena*“.

Din *Scrierile juridice* ale răposatului Al. Degré, fost consilier la Înalta Curte de casație, a apărut volumul II, cuprindënd materii de procedură civilă, cestiuni fiscale, drept penal și procedură penală.

Ministerul de interne a dat o circulară prin care atrage atențiunea, că conform art. 5 din legea pentru öpirrea loteriilor prescise, se vor aplica pedepsele prevödate în art. 350 din Codul penal:

a) Acelora, cari vor negocia, distribui, seu împărștia în public bilete de loterii neautorizate;

b) Acelora, cari vor anunța prin căile de publicitate existente folöșele unei loterii neautorizate și

c) Acelora, cari vor introduce în țără bilete, liste seu anunțuri de ale loteriilor din străinătate.

Se telegrafeză din Iași „*Universului*“: Mai mulți tineri din România, și în special

din Iași, s'au adresat guvernului engles, oferindu-și serviciile de-a intra în armata englesă. Printre aceștia sunt medic, studenți, doi ingineri, elevi de școlă și muncitori. Eri, toți aceștia au primit un răspuns — un fel de circulară — prin care guvernul engles înștiințeză, că n'are nevoie de serviciile străine, deöce ce chiar în Anglia numărul ofertanților e atât de mare, încât nu se pot satisface toate cererile. Apoi, pentru a puté intra în armata englesă, se cere sudeția Angliei, care nu se pöte căpăta decăt după o ședere de cinci ani în acea țără, să scie perfect limba englesă și candidatul să nu aibă o vörstă mai mare, decăt 21 ani.

Visul unui rezervist român, este titlul unui mare potpouriu militar, care de vara trecută inca desfăteză pe militari și pe amatorii de musică descriptivă. Acest potpouriu admirabil combinat de d. Kraoch-will junior, a apărut în editura magazinului de musică Jean Feder din Bucuresci. Această piesă este o imitație a potpouriului „*Der Traum des Reservisten*“ acomodată vieții rezervistului român.

Marți au fost arestați, în Capitală, noué desertori din armata bulgară, dintre cari 5 îmbrăcați civil și 4 în uniforma regimentului bulgar de infanterie Nr. 22. Desertorii au declarat, că au fugit din armata din cauza miseriei. Ei vor fi predați autorităților bulgare.

SCIRILE ȳILEI.

— 2 (15) Ferbruarie.

Demisiunea patriarhului Brancovic. ȳiarul sêrbesc „*Zastava*“ din Neoplanta ațuce scirea, că patriarhul sêrbesc George *Brancovic* va demisiona din înaltul său post bisericesc, pe motiv, că guvernul nu s'a ocupat la timpul său cu cestiunea convocării congresului național bisericesc al Sêrbilor. Numita föie ȳice, că patriarhul se va retrage în luna Mai, înainte de deschiderea congresului.

Din *Beiuș* ni-se scrie: „De curând a rășosat în *Beiuș* Gerard *Véghsö*, mare proprietar. El avü de soție pe nepöta fostului episcop V. Erdelyi. Tatăl lui *Véghsö* era preot *Maseso* (rutén), dér Gerard în totă viața sa n'a ȳinut nici cu Rutenii, nici cu Românii, ci cu Maghiarii. El are doi gineri: unul președinte la tribunalul din Deva, și unul dincolo de Dunăre, apoi un fiu. Aceștia vor împărți lăsămöntul eredit dintr'o episcopie românească. — L“.

Bulgari împușcați. „*Gazeta de Colonia*“ primescöe din Atena scirea următoare: Turcii au prins în *Devli* 23 Bulgari revoluționari, i-au condamnat la mörte și i-au împușcat. Lângă *Zemponico* Turcii au fugărit o bandă numörösă de rășvrătitori. Autoritățile turcesci proced förtö necruțător cu Bulgarii.

Imprejurimile Agramului, capitala croată, sunt toate sub apă. Rîurile Sava, Lomja și Kazma au esundat așa de puternic, încât mai multe mii de jugere pământ arător stau sub apă.

Pentru masa studenților români din Brașov au contribuit: D-l avocat *Victor Popescu* și Döamna *Luisa Popescu* cu 20 cor. întru amintirea răposatului lor frate respectuos *Dr. Pompiliu Popescu* din Bucuresci. Primescöe pioșii donatori cele mai vii mulțumite. *Direcț. școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Școlari sinucigași. În Viena, în timp de trei ȳile, 11 școlari s'au sinucis din cauză, ca dându-li-se notă rea din studii, se temeau de pedepsa părinților. Numai alaltă-eri alți 5 școlari s'au sinucis tot din cauza această.

Capriciul naturii. Din nou se vestescöe despre alte două fenomene naturale întâmplöte ȳilele acestea. În 11 c. n. pe la 7 öre dim. în Agram a cădüt o plöie cu noroiü. Din *Zalsburg* se scrie, că la băile dela *Gastein* și în împrejurime a cădüt o zăpadă de colöre roșie, în grosime de 3 cm. Tot aceste fenomene s'au putut vedé în *Villach* și *Klagenfurt*.

O scăpare miraculoasă. Din Roma i-se scrie diarului „Vossische Ztg.“ următoarele: Intr'o casa cu șapte etaje, tocmai în rândul de sus într'o ferăstră spre curte, stătea răzimată pe cote o fetiță de 9 ani. Fetița, ca să audă mai bine sunetele muzicii ce străbateau din stradă, s'a plecat mai tare pe parcanul ferestrei; în momentul acela însă și-a pierdut echilibrul și a căzut. Spre norocul ei, fetița căzu cruceș peste o sirmă dela etagiul al treilea și mai având prezență de spirit, s'a prins cu mâinile de ea. Sirmă s'a rupt și copila a rămas în mână cu capetul cel mai scurt. Ea și-a schimbat acum direcția perpendiculară într'una diagonală, și ast-fel ajunse într'o ferăstră deschisă și căzu în brațele unei femei. Aceasta s'a speriat grozav, der copilei nu i-s'a întemplat nimic.

Câți Unguri sunt în Bucovina. După statistica ultimului recensământ, în Bucovina trăesc ați 12,000 Maghiari (Ciugăi).

Un mort aprins. După cum se scrie din Oradea-mare, dălele trecute a murit soția locuitorului Florea Seberean din comuna Bel. În urma răposatei au rămas trei copilași. Bărbatul a pus pe soția-i mortă pe un catafalc și se duse apoi după cosciug. În timpul acesta copilașii, cari se jucau și cântau prin casă, au lovit luminările, ce erau puse în jurul morții. Hainele lui îndată foc. Din norocire bărbatul sosi tocmai în momentele cele mai critice. El scose pe soția mortă din flacăra, er sacul de paie sub ea, care luase foc, îl aruncă în curte, unde se aprinse și-i arse lui Florea o clae de fân. Micilor copii nu li-s'a întemplat nimic.

Deraiare de tren. Dălele trecute s'era pe la 8 ore un tren de povară încărcat cu cărbuni de piatră a deraiat între Lupeni și Vulcan. Locomotiva s'a împlântat în pământ și 12 vagoane s'au distrus. Pagubele sunt însemnate. Prin deraiarea trenului linia ferată fiind stricată, comunicația între Lupeni și Vulcan s'a întrerupt.

O flóre estra-ordinară. În grădina de aclimatisația din Paris e o camelă, care are 20 mii flor. Cu tôte că Japonia e renumită, că are camelii minunate, totuși nu are nici una la fel cu aceasta. Acestă camelă va fi de sigur ornamentația cea mai mare a grădinei de aclimatisație, când, la Paști, cu concursul președintelui Republicei, se va sărbători a 40-a aniversare a înființării grădinei.

Teatru german. Ați Vineri „Zaza“ dramă în 5 acte de Pierre Berton și Charles Simon. Măne Sămbătă la 2½ ore va fi o reprezentația pentru școlari, și se va juca „Mina von Barnhelm“ comedia de Götthe.

Crima din Strada Icoanei.

Luni s'era s'a comis în Strada Icoanei din București o crimă fioroasă, care a produs mare emoțiune în tot București. Uciagașul și complicele lui, un bășeandru și un copil, fii unor familii fruntașe, au uimit lumea prin scelerata lor faptă.

La nr. 11 din amintita stradă trăia de mai mult timp o damă Iulia Iarca de vre-o 50 de ani, cunoscută ca femeia cu moravuri ușore.

Ea a rămas văduvă de mult timp, a petrecut mult în străinătate, de unde s'a întors cu vre-o 18 ani înainte în București. Se scia, că are și puțină avere.

Criminalii, Alexan. Candiano de 19 ani și Stefan Vlădoianu de 15 ani, o cunoșeau bine. Ei se asociară cu scop de a-i procura 2000 lei, ca să părăsescă liceul și să plece în străinătate pentru plăcerile lor și plănuiră să ucidă o văduvă dintre cunoștințele lor, care locuiește singură și are parate. Ei își notaseră patru văduve de acestea, între cari se afla și văduva Iulia Iarca.

Luni s'era merseră mai întâiu la dăma B., pe care însă spre norocirea ei n'o aflară acasă.

Plecând dela acesta, întâlniră pe drum pe Iulia Iarca, care îi invită îndată la sine. Aici îi invită să stea cu ea la masă; după mâncare Iulia Iarca merse în salon și începă să cânte la pian o polcă favorită a

ei. Precând cânta la pian, Candiano, care se înțelesese mai înainte cu soțului, scose un stilet din buzunar și i-l înfipse între spete; nenorocita cădu cu fața pe pian. Atunci uciagașul scose stiletul și-l înfipse din nou în spinarea ei. Iulia Iarca cădu de pe scaun cu fața în jos și în câte-va momente ea fū mortă.

Uciagașul a voit atunci să fugă priu ferăstră împreună cu complicele lui, însă în urma șgomotului ce-l făcură, servitorea alergă în salon și vedu fiorosul spectacol. Ea începă să țipe și să strige, așa că vecinii alergară din tôte părțile și puseră mâna pe uciagaș. La 11 ore și 20 minute noptea comisarul poliției sosi la fața locului și conduse pe uciagaș la poliția.

Candiano a negat mai întâiu crima dăcând, că altul a înjunghiat victima, der de-odată a început să mărturisescă înaintea funcționarilor dela poliția c'un cinism și o nepăsare înspăimântătoare. Mănețele cămașei sale erau pline de sânge.

În urma instrucțiunii făcute de către judecătorul de instrucția Alexandrescu, minorilor Alex. Candiano și Stefan Vlădoianu, s'a stabilit, că Alesandru Candiano e responsabil fiind-că a dat semne de nebuniă El va fi închis în parcul de alienați din Văcăresoi și acolo va fi esaminat de o comisiune medicală. Despre băiatul Alex. Candiano se scie că el încă înainte cu câțiva ani a instrinat banii dela tatăl său și a fugit prin Congo, er acum doi ani, după făptuirea altei isprăvi a încercat a-se sinucide în Giurgiu, trăgându-și un foc de revolver în cap.

Despre copilul S. Vlădoianu se spune, că el ar fi mărturisit cu lacrimi, că a stat sub amenințarea lui Candiano; ei adevă s'au înțepat la mâna drept, și-au supt sângele unul dela altul... și s'au prins frați de oruce. Candiano i-a declarat solemn lui (S. Vlădoianu), că dacă cumva ar cerca să spună o vorbă cuiva asupra planurilor sale vintore, îl va ucide cu pumnalul.

Despre tovarășul lui Candiano, copilul abia de 15 ani Stefan Vlădoianu, scrie „Epoca“:

„Medicul legist dăce, că el e responsabil și cu tôte astea și fapta lui e de nebun. Cu o s'era înainte a mers, întovărășit de uciagașul Candiano, să comită alt omor. La acest nenorocit s'a găsit un carnet cu numele persoanelor hotărâte să fiă ucise, tôte femei bătrâne. În dreptul fiă-cărui nume este scrisă suma de bani, pe care ei voiau s'o ia! Mai mult, în noptea crimei nu fugi, șede lângă casă; îl duce pe uciagaș la secția și el se duce după el, întrebă chiar de el și ast-fel e arestat. Se duce să fiă arestat! Tăgăduiesc întâiu totul, vré să-și scape tovarășul. Der e și el nebun? Este dănsul responsabil? Scia ce face? Isi da s'ema? Știința numesce pe astfel de ființe: criminali precoci...“

Războiul din Africa sudică.

Despre situația în Africa sudică foile englese publică soiri interesante.

Așa „Daily Express“ spune, că guvernul a primit telegrame, după cari războiul va fi încheiat până la finea lui Aprilie. Din Standerton se telegrafază, că Botha așteptă ați, Vineri, pe Dewett, apoi va decide asupra capitulării.

„Daily News“ anunță următoarele despre negocierile dintre Kitchener și Botha: *Englezii nu mai tin acum la capitularea necondiționată a Burilor și nu mai pôte fi vorba nici despre aceea ca anumiți comandanți burii să fiă scoși de sub amnestia. În ce privesce pedepsirea Burilor răsculați, totul se va reduce la măsura, ca un timp ore-care ei să fiă lipsiți de dreptul electoral. Guvernul engles va da un împrumut pentru reconstruirea farmelor pustiite. Transvaalul va primi forma de guvernământ, care există în coloniile regesei, guvernul însă va face Burilor concesii foarte însemnate, între cari este și aceea, ca numeroși Burii distincți, ca Botha, Mayer Lukas, Schalk-Burger să facă parte din membrii consiliului de stat.*

Despre tôte acestea agenția telegrafică englesă tace și guvernul din Londra nu dă nici o lămurire.

Din Pretoria se anunță, că Kitchener, Millner, Botha și Dewett au de gând să se întrunescă la un consiliu în Pretoria. Dewett ar fi și plecat.

Academia Română

Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1900—1901.

II. Ședințele de peste an.

În cursul anului, Academia Română a ținut 40 ședințe ordinare, dintre cari 9 au fost publice. Osebit de lucrările pur administrative și de domeniul privat al acestei Instituțiuni, în ședințele de peste an s'au discutat mai multe chestiuni științifice și s'au făcut mai multe comunicări.

Osebit de comunicările făcute în ședințe, s'au trimis Academiei de către d-nii membrii corespondenți Șf. C. Hepites și D. Negreanu mai multe memorii și notițe, pentru a fi publicate în Anale.

Universitatea din Cernăuți a serbat la 2 Decembrie st. n. jubileul de 25 ani dela înființarea ei și la această serbare a fost invitată și Academia noastră. S'a decis atunci ca Secretarul d-văstră general să represinte Academia, ducând din partea-i o adresă de felicitare.

O altă festivitate, la care a fost invitată Academia Română, a fost jubileul de 25 ani al Societății Geografice Române, care s'a serbat la 6 Decembrie. Cu această ocaziune, Academia i-a trimis următoarea adresă de felicitare, la care Societatea Geografică a răspuns printr'o frumoasă scrisoare da mulțumire:

„Academia Română aduce Societății Geografice Române cele mai vii și mai frățescoi felicitări cu ocaziunea serbării sale de douăzeci și cinci de ani de muncă rodnică și folositoare.

„Academia Română și Societatea Geografică Română au aceeași sorginte limpede ca și înălțarea Regatului României: vitalitatea și activitatea poporului, — au același înalt protector, pe Majestatea Sa Regele Carol I, care cu ochi pătrunzător, cu inima caldă și cu silință neobosită veghează ca instituțiunile de cultură ale patriei să se întărească, să înflorească și să sporască.

„Conștientă, că cercetările și lucrările științifice luminează calea, care conduce poporele spre prosperitate, Academia Română urază Societății Geografice Române aui îndelungată de muncă spornică în înălțătore.“

Și anul acesta, ca și anii trecuți, Academia a fost invitată să ia parte la mai multe congrese în țară și în străinătate.

III. Publicațiunile Academiei.

Dela sesiunea generală trecută și până acum s'au făcut următoarele publicațiuni:

1. Din *Analele Academiei* s'au tipărit: a) Tomul XXXII — Memoriile Secțiunii științifice, a cărui publicare începuse anul trecut și care a fost tipărit întreg în cursul anului. b) Tomul XXII — Partea administrativă și desbaterile anului 1899-1900. c) Tomul XXII — Memoriile Secțiunii Istorice. d) Din Tomul XXIII — Partea administrativă și desbaterile anului 1900-1901. e) Tomul XXIII — Memoriile Secțiunii Literare, s'au început a-se tipări. f) Tomul XXIII — Memoriile Secțiunii Istorice, s'au pus sub tipar. g) Tomul XXIII — Memoriile Secțiunii Științifice, s'au început a-se tipări de asemenea.

2. Din *Istoriile lui Erodote*, în traducerea premiată a d-lui D. I. Ghica, s'au tipărit otele 14—15 din tomul IV. 3. Redactarea Dicționarului limbii române se continuă de colegul nostru d-l Al. Philipide, ajutat de patru colaboratori.

a) Din Catalogul manuscrisurilor românești nu s'a putut tipări nimic în cursul anului. b) Din Bibliografia românească veche, 1508—1830, se tipăresc fascicul IV.

5. Din *Hronicul vechimei a Romano-Ungro-Vlahilor* de Dimitrie Cantemir, care se retipăresce într'o nouă edițiune, sub îngrijirea colegului nostru Gr. G. Tocilescu. 6. Din Publicațiunile Fondului Vasilie Adamachi a apărut în cursul anului: *Studii asupra pelagrei*, de Dr. Ioan Neagoe, scriere premiată cu Premiul Adamachi din 1900. 7. Din Publicațiunile Fondului Princesă Alina Știrbei a apărut: *Acte și documente relative la istoria Renascerii României*, tomul VIII b) Din Catalogul monumentelor epigrafice și sculpturale ale Muzeului Național de anticități, întocmit de

d-l coleg Gr. G. Tocilescu, s'au tipărit otele 21—24. 9. *Studii istorice asupra Chiilei și Cetății-Albe*, de N. Iorga, lucrare premiată din Premiul Bodesou 10. Conform deciziunii luate la 19 Mai 1898, s'a terminat de tipărit, în volum separat, lucrarea d-lui profesor Gr. Crețu: *Mardarie Cozianu. Lexicon salvo-romănesc și tălcuirea numelor din 1649.*

IV. Publicațiunile Hurmuzaki și cercetări istorice

Subvențiunea dată de Stat Academiei pentru această însemnată publicațiune de Documente privitoare la istoria Românilor a fost de 18.000 lei dela 1882/1883 până la 1885/1886, și de 33.000 lei dela 1886/1887 până la 1899/1900, în anul 1899/1900 ea a fost împuținată cu 13.000, adevă redusă la 20.000, er în anul curent 1900—1901 ea a fost redusă la 15.000.

Aceste reduceri au avut de urmare restringerea lucrărilor. Cu tôte dificultățile financiare prin care trece Statul, această subvențiune va fi conservată în bugetul anului viitor, așteptând timpuri mai bune spre a fi ridicată érași la vechea ei sumă.

Dela sesiunea trecută s'au făcut, până acum, următoarele lucrări: 1. Tomul XI, început a-se tipări în anul trecut sub îngrijirea d-lui profesor N. Iorga. 2. S'a publicat partea 1-a din tomului III al suplimentului II, cuprinzând documente polone din anii 1641—1703, tipărite sub îngrijirea d-lui I. Bogdan. 3. D-l Ioan Slavici a terminat tipărirea traducerii tomului III al *Fragmentelor din Istoria Românilor* de E. Hurmuzaki

(Va urma.)

Mulțămire.

Tuturor aceloră, în parte, corporațiune, precum și întregului public, care cu ocazia morții iubitei noastre rude, Dr. Nandor Otroban, au consolat marea durere a noastră prin condolențe, corone și participare la înmormântare, le aducem și pe calea această mulțămire noastră.

Intristata familiă.

SCRII ULTIME.

Marsilia, 14 Martie. Autoritatea marinei din Toulon publică un comunicat oficios, dăcând, că din incidentul visitei președintelui *Loubet* la Toulon, *afară de flota italiană va visita portul și escadra rusescă.*

Londra, 14 Martie. În China se vor trimite trupe rusesci noue. Numărul trupelor rusesci în China este ați de 100.000. În golful Pecili se va face o mare demonstrația marină, ca să i-se ia Japoniei gustul de-a mai rivni la Manduria.

Literatură.

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Preț 2 cor. plus porto 10 ban. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blăși.

*

Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de Nicolae Sulică. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea acesta a d-lui profesor la gimnaziul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conținutul său bogat și sistematic, prelucrat după stricta metodă științifică, ci și prin limbajul său scris la înțelesul tuturor. Autorul e cunoscut și din scrierile sale folklorice-filologice de până acum. Cartea ce anunțăm acum, se pôte procura dela Tipografia A. Mureșianu cu 40 or. său 80 ban (plus 5 ban porto).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela Tipografia „AURORA“, A. Todoran

— din Gherla — Szamosujvár, —

se pot procura următoarele cărți:

Cuvântări pe Dumineci. Tom. I. de renumitul orator — în Domnul adormitul — Iustin Popfiu, 48 predicii pe 38 Dumineci 2.20

Cuvântări bisericești (acomodate pentru ori-ce timp) de I. Papiu Tom. I. Ediția II. 1.20

Cuvântări bisericești (pe Dumineci) de Ioan Papiu. Tom. III. 1.20

Cuvântări bisericești la toate sârb. de peste an de I. Papiu 1.50

Cuvântări funebreale și iertăciuni pentru diferite casuri de morțe, întocmite de I. Papiu 1.50

Cuvântări funebreale și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit Budu, vicar . . . . . 1.—

Catechese pentru pruncii școlari de Tit Budu, vicar . . . . . —.40

Cuvinte de aur sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe, trad. de I. Sonea —.80

Dumnezească liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrisostom, de Ioan Boroș . . . . . —.25

Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu . . . . . —.40

Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului . . . . . —.80

Rugăciunea D-lui, „Tatăl nostru“, espliată pe scurt de I. Boroș . . . . . —.10

Tipicul preotesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu, vicar . . . . . —.50

Istoria iconei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula . . . . . —.10

Bocete, adecă cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul . . . . . —.40

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. —.25

Om și lumea, cântări funebreale de Aron Boca Velcherianul . . . . . —.08

Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul . . . . . —.10

Amintiri din Grecia de Teodor Bule, profesor gimn. . . . . —.60

Buchetul. Culegere de cântece, culese de I. P. Reteganul, broșat . . . . . —.25

Barb Cobzarul. Novela orig. de Emilia Lung . . . . . —.10

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu . . . . . —.06

Cântul în școala poporală de Iuliu Pop, inv. Năsăud, Praxă. Teorie. Cânturi —.30

Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrații, de G. Simu . . . . . —.25

Cartea plugarilor sau povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, creșterea vitelor și celelalte ramuri ale economiei de I. Georgescu . . . . . —.25

Codrean, Craiul codrului, de George Simu . . . . . —.06

Cântăreța. Novela de Dem. Dan —.15

Carmen Sylva, Prelegere publică ținută prin V. Nicoră, prof. gimn. — Cu portr. M. Sale Reginei României. . . . . —.10

Chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de P. Reteganul . . . . . —.28

125 Chiuituri de cari strigă feciorii în joc . . . . . —.12

Cu vârful penei Scrieri satirico-umoristice de Anton Popp. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare —.55

Din poveștile lui Esop de Aron Boca Velcherianul . . . . . —.08

Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea . . . . . —.12

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu . . . . . —.30

Dile negre. Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu . . . . . —.15

Felicitări în poezii și prosă la Anul-Nou, ziua născerei și ziua numelui cătră tată, mamă, moș, unchiu, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățatori și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocațiuni școlastice, de George Simu . . . . . —.20

Filoxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. —.08

Geografia și Istoria în școala poporală. Manual compus conform planului de lecțiuni a d-lui V. Petri pentru cl. IV., V., VI., de T. Petrișor, învățator . . . . . —.40

Grăia lui Novac . . . . . —.10

Horia lui Pinte Vităzul . . . . . —.06

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar . . . . . —.10

Indreptar pentru ortografia română, de Vas. Dambrava . . . . . —.12

Impărăția țiganilor pe vârful unui plop de A. Boca Velcherianul . . . . . —.08

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulf . . . . . —.30

Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp . . . . . —.20

Lira Sionului sau cântarea sărbătorilor. — Poezii religioase-morale, lucrate după Sf. Scriptură, de A. Boca Velcherianul, cu o precăvântare de G. Simu . . . . . —.25

Monologe de Antoniu Popp:

Nr. 1. Pe neaștepte . . . . . —.04

Nr. 2. Pentru-ce am rămas flacău bătrân . . . . . —.08

Nr. 3. La Anul-nou . . . . . —.04

Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut . . . . . —.04

Nr. 5. O pățanie . . . . . —.04

Merinde dela școală sau învățături pentru popor, culese din diarul unui școlar, de Dr. Georgiu Popa . . . . . —.60

Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar . . . . . —.15

Musa Someșană. Poezii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade —.25

N-rii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de I. Tanco . . . . . —.20

Nopti de iarnă. Novele pentru popor de G. Simu . . . . . —.60

Opsaguri. Cât cioplite cât pilit și la lume împărțite, de I. P. Reteganul —.40

Păcălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Prețul . . . . . —.04

Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea noiei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar . . . . . —.10

Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 102 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și aranjate. Prețul red. (dela fl. 1.20) la . . . . . —.60

Povestea Pascului sau credința deșertă poporală. De Ar. Boca Velcherianul —.08

Părintele Nicolae. Schițe din viața preoților, de G. Simu . . . . . —.30

Pietatea poporului român, sau cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sfinte și în procesiuni. Compusă de doi preoți gr. cat. Murășeni din diec. gr. cat. a Oradei-mare . . . . . —.10

Păcăla și Tândală. Poveste de G. Cătană . . . . . —.10

Prietenul sătenui român. Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul . . . . . —.30

Pilde și sfaturi pentru popor de I. Popp Reteganul . . . . . —.30

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé . . . . . —.06

Poveștile Bănatului, de George Cătană, învățator. Tom. I, II, III à 25 cr., toate 3 tomurile . . . . . —.65

Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari, de Ar. Boca Velcherianul . . . . . —.10

Renascerea limbii române în vorbire și scriere, de Dr. Gr. Silași, broș. II. și III. Prețul fie-arei broș. . . . . —.40

Ambele de-odată . . . . . —.70

Risete și zimbete de Tit. V. Gheaja —.30

Românul în sat și la ôste, de Ioan Pop Reteganul . . . . . —.30

Schițe din Italia de Teodor Bulcu, profesor gimn. . . . . 1.—

Suspin și zimbire. Poezii și prosă de Ant. Popp . . . . . —.40

Starostele sau datini dela nunțile Românilor ardeleni de I. Popp Reteg. —.15

Trandafiri și vioarele. Poezii populare de I. P. Reteganul. Edițiunea a III. . . . . —.30

Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul . . . . . —.08

Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul . . . . . —.08

Țiganul și Magnatul sau vraja și farmecele populare, de A. B. Velcher. —.08

Ultimul sicahstru. Tradițiune de George Simu . . . . . —.06

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. . . . . —.25

Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv, de V. Gr. Borgovan. Ediția III. 1.20

Om și Noțiunile din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc, de George Cătană . . . . . —.25

Orar General pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățator, de Georgiu Magyar . . . . . —.40

Vieta P. C. Verg. Maria, de C. Darabant . . . . . —.15

Zina Câmpiei, de A. Boca Velch. —.08

Cărți de rugăciuni:

Icona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești, frumoși ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păteșiu, preot gr. cat. în Hotoan. Ediț. V., corasă și amplificată. — Legată simplu . . . . . —.50

legată în pânză . . . . . —.80

legată în piele 1.60

„ „ catifea . . . . . 2.50—3.80

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, foarte frumoși ilustrată. — Prețul unui exemplar legat simplu . . . . . —.50

legat cu pânză . . . . . —.80

„ „ piele și aurit 1.60

„ „ legătură de lux 2.50—3.80

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, foarte frumoși ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. — Prețul unui exemplar legat . . . . . —.22

Cărticica de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icône frumoși. Prețul unui exemplar legat . . . . . —.10

Visul Prea Sfintei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoși. Prețul unui exemplar legat și espedat franco este . . . . . —.10

Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Prețul unui esem. legat și spedit franco —.12

Din „Literatura poporală“, de Domeșiu Dogariu.

Nr. 1. Moș Toma Bădiceanu, vestitul caraghios al economilor de vite (Mocani-lor) din Săcele. Prețul . . . . . —.06

Nr. 2. Vlad Hoțul dela Săcele. —.06

Nr. 3. Inșurătorea Sorelni (basm) —.06

Nr. 4. Fiul bucătăresei împăratului (basm) . . . . . —.06

Nr. 5. Vacărelul (basm) . . . . . —.06

Nr. 6. Diana, țina munților și Fata de împărat cu mânie tăiate (2 basmur), —.06

Nr. 7. Cinci dialoguri întocmite pentru elevii școlii popor. menite ca producțiuni la esamene și alte festivități școl. . . . . —.10

Nr. 8. Spiridon și Niculae (basm) —.06

Nr. 9. Fiul oi (basm) . . . . . —.06

Nr. 10. Povestiri și anecdot. pop. —.10

Biblioteca teatrală a „Aurorii“.

Nr. 1. Calea dréptă e cea mai bună, comedia într'un act de A. Kotzebue, localisată de Corn. Darabant . . . . . —.10

Nr. 2. Paza Maicii sfinte. Dramă în 4 acte, localisată de Ant. Popp . . . . . —.12

Nr. 3. Otrava de hărciog. Comedia într'un act, de Ant. Popp . . . . . —.08

Nr. 4. Pedepsirea vanității. Dramă într'un act, trad. din limba franceză de At. Bologa . . . . . —.10

Nr. 5. Di-creția fără voiă. Comedia într'un act, de A. Kotzebue, trad. de Corn. Darabant . . . . . —.12

Nr. 6. Creșcătorul. Comedia într'un act de A. Kotzebue. Localisată de C. Darabant . . . . . —.10

Nr. 7. Otrava femeiască, comedia de I. Țințar . . . . . —.10

Nr. 8. Distrășii. Comedia într'un act de C. Darabant . . . . . —.10

Cărți de școală aprobate și recunoscute ca cele mai bune și mai metodice de Vasile Petri:

Nou ABCD-ar românesc. Edițiunea XII. emendată și aprobată de înaltul min. reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 16.006 din a. 1889. Prețul unui exemplar legat . . . . . 25 cr.

Legendar sau carte de citire pentru școlile populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școală. Edițiunea X., emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat . . . . . —.50

Tot de același autor:

Școala română. Fôie pedagogică și didactică pentru interesele institutelor de învățământ și ale organelor acestora. Anul III, IV. și V. (I. și II. e epuizat. Fie-care an 1 fl., cu porto 1.10

Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II. III. și VI. (I. e epuizat), fie-care 1.— cu porto 1.10

Plan de lecțiuni pentru școlile românesco. Intocmit pe 30 de săptămâni 25 cr., cu porto . . . . . —.30

Plan de învățământ pentru școlile populare nemaghiare, în înțelesul articolului de lege XXXVIII. din 1868 și 1879. Edat în urma ordinațiunii minist. reg. ung. de culte și instruct. publ. din 29 Iunie 1889, Nr. 17,284. Prețul . . . . . 22 cr.

Legea de pensiune pentru învățătorii populari din Ungaria, dimpreună cu ordinațiunile ministeriale publicate în urmă, prețul . . . . . —.22

Scriptologia sau modul de a învăța cetitul scriind. Indreptar pentru învățătorii la tractarea cetitului în școală . . . . . 1.—

Almanachul preotului Român pe anul 1901. Prețul unui es. 30 cr., espedat prin postă 35 cr., 6 esem. comandate de-odată costă espedate franco numai 1.60

Călinarul „Aurorii“ pe an. 1901. Prețul unui exemplar . . . . . —.25

prin postă franco . . . . . —.30

6 esemplare spedate franco 1.35

„Călinarul Plugarului“ pe anul 1901. Pretul unui exemplar . . . . . 25 cr.

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele, apărute ori și unde.

Recuise de scris pentru școală și cancelarie. — Tot soiul de tipărituri oficioase.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.

Cataloge se trimit ori-și-cui gratis și franco.

Vândătorilor se dă rabatul cuvenit.

Tôte comandezle a se adresa la:

Tipografia „AURORA“ A. Todoran, în Gherla — Szamosujvár.

Tôte cărțile de mai sus se pot procura direct și dela Tipografia A. Mureșanu din Brașov.